

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 29994/2023
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилца АА и ББ обе из ..., чији је заједнички пуномоћник Иштван Богнар, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1186/22 од 02.06.2022. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1186/22 од 02.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 427/2020 од 07.03.2022. године, обавезан је тужени да тужилцама на име фактички експроприсане непокретности, дела парцеле број .. у површини од 2181 м², уписане у листу непокретности број .. КО Нови Сад Ш, у природу улица ..., исплати укупно 10.257.819,00 динара, свакој тужиљи по 5.128.909,50 динара са законском затезном каматом од 15.11.2021. године до исплате, да на основу ове пресуде на описаном делу непокретности код РГЗ СКН Нови Сад Ш упише јавну својину Града Новог Сада, као и да тужилцама солидарно надокнади парничне трошкове од 596.930,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1186/22 од 02.06.2022. године, жалба туженог делимично је усвојена, па је првостепена пресуда преиначена у делу о трошковима поступка тако што је досуђени износ снижен на 529.430,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, а у преосталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију из свих разлога прописаних Законом о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити тужени конкретизује битне повреде поступка због којих се ревизија по члану 407. ЗПП може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, парцела број .. површине 3293м² у КО Нови Сад III, настала је деобом парцеле број .. укупне површине 1 ха 2 а 71 м², на захтев правног претходника тужиља, њиховог оца. Наиме, отац тужиља је почетком деведесетих година двадесетог века извршио парцелацију њиве и закључио многобројне уговоре о уступању права коришћења на земљишту у сврху градње. Плацевима су остављени прилазни путеви, па је тако формирана спорна парцела, коју су тужиље наследиле на равне делове, те плаћају на њу порез и накнаду за наводњавање. Површина од 2181 м² чини улицу ..., која је комунално и инфраструктурно опремљена (асфалт, струја, вода, канализација, гас). Планом детаљне регулације Мали Београд – Велики Рит II, који је објављен у „Службеном листу Града Новог Сада“ бр. 53 од 02.09.2016. године, овај део је планиран за саобраћајну површину, у сврху усаглашавања правног стања са фактичким. Укупна тржишна вредност спорне површине од 2181 м² је 10.257.819,00 динара.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице, нижестепени судови усвајају постављени тужбени захтев, пошто је спорни део парцеле постао добро у општој употреби, односно у јавној својини туженог у смислу члана 10. став 2. Закона о јавној својини. По овој законској одредби, добрима у општој употреби у јавној својини сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др). Пошто је фактички дошло до лишавања права својине тужиља у јавном интересу, њима припада право на правичну накнаду у складу са одредбама члана 58. Устава Републике Србије и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Врховни суд прихвата као правилну примену материјалног права на којој су нижестепени судови засновали одлуке.

У конкретном случају, спорна површина земљишта фактички представља јавни, прилазни пут грађевинским плацевима, који се користи од неодређеног броја лица. Ова јавна површина инфраструктурно је опремљена и представља део улице ... у Новом Саду. Пошто не постоји могућност враћања парцеле у пређашње стање, односно успостављање својинских овлашћења тужиља на спорној површини, без значаја остају наводи туженог, које је истицао и у жалбеном поступку, да је правни претходник тужиља сам себе депоседирао, те да је затечено стање резултат његових радњи.

Исправност става нижестепених судова заснована је на дугогодишњој пракси Европског суда за људска права у примени члана 1. Протокола 1. уз Европску

конвенцију за заштиту људских права по којој губитак сваке могућности да се располаже својом имовином представља случај de facto експропријације, који није у складу са правом на мирно уживање имовине. Уставни суд има идентичан став, сматрајући да ако се ради о преласку de facto земљишта у својини власника у намену која се може уподобити општој употреби, односно јавној својини, јединица локалне самоуправе има обавезу да ранијем власнику исплати одговарајућу накнаду, при чему се ради о незастаривом праву (одлука Уставног суда Уж 206/2015 од 22.06.2017. године). У конкретном случају, изградњом улице промењена је намена наведене парцеле и више се не ради о приватном добру, већ о јавном добру – о јавној саобраћајној површини, па пошто је тужиљама повређено право на имовину, правилно им је досуђена накнада која представља адекватно обештећење.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**